

Με επιτυχία και πολύ παιχνίδι γιορτάστηκε φέτος στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής η Διεθνής Ημέρα Μουσείων, με επιλεγμένο για το 2019 θέμα «Τα Μουσεία ως κόμβοι πολιτισμού: το μέλλον της παράδοσης». Στο πλαίσιο αυτό η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κοζάνης διοργάνωσε διήμερη εκδήλωση, υπό τον γενικό τίτλο: **«Ελάτε να παίξουμε! Παιχνίδια του χθες, του σήμερα και του αύριο στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής»**.

Την πρώτη ημέρα, **Παρασκευή 17 Μαΐου**, στην αυλή του Μουσείου, 171 συνολικά μαθητές των Δημοτικών Σχολείων Αιανής και Γαλατινής, του ολοήμερου Νηπιαγωγείου Άρδασσας και του Νηπιαγωγείου Αγ. Χριστοφόρου, ενημερώθηκαν με διαδραστικό τρόπο και μέσα από πέντε πίνακες με εποπτικό υλικό, για τα παιχνίδια της Αρχαιότητας, τα παραδοσιακά παιχνίδια της Αιανής και της ευρύτερης περιοχής του νομού Κοζάνης, αλλά και για τα σύγχρονα παιχνίδια.

Ακολούθως, έπαιξαν πολλά από αυτά, στα ειδικά διαμορφωμένα σημεία του Μουσείου, με την καθοδήγηση του προσωπικού της Εφορείας. Τα παιχνίδια που επιλέχθηκαν από την Αρχαιότητα ήταν η τυφλόμυγα (μυΐνδα ή χαλκή μυία), το κουτσό (ασκωλιασμός), το τσέρκι (κρικηλασία ή τροχός), παιχνίδια με αστραγάλους όπως οι πεντάρες (ώμιλλα) και τα πεντόβολα (πεντάλιθα). Από την παράδοση επιλέχθηκαν το σχοινάκι, το τζαμί, τα μήλα, οι μπίλιες, τα καπάκια, τα αυτοκινητάκια, η γραμμίτσα, το περνάει – περνάει η μέλισσα, οι παπαρούνες, το τσέγκι – τσέγκι παπατσέγκι και άλλα. Από τα σύγχρονα ηλεκτρονικά παιχνίδια επιλέχθηκαν δύο, εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Τέλος, τα παιδιά, όπως τους ζητήθηκε, έγραψαν σε μαυροπίνακα το παιχνίδι που επιλέγουν να μεταφερθεί στο μέλλον. Ανάμεσά τους, το κρυφτό, η τυφλόμυγα, η σβούρα, το τζαμί, τα μήλα και το fortnite.

Το καλωσόρισμα των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των εκπροσώπων του Συλλόγου Γυναικών Αιανής και του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου «Η Πρόοδος» Αιανής, που συμμετείχαν στην παρουσίαση, καθώς και την γενική παρουσίαση του θέματος έκανε η Προϊσταμένη της Εφορείας Α. Χονδρογιάννη-Μετόκη, η οποία μεταξύ άλλων ανέφερε:

«...Το προσωπικό της Εφορείας, διοργάνωσε τη σημερινή γιορτή με πολύ κέφι και αγάπη, αποδεικνύοντας πως όλοι, ανεξαρτήτως ηλικίας, κρύβουμε μέσα μας ένα παιδί. Ανοίξαμε βιβλία, αναζητώντας παιχνίδια της Αρχαιότητας. Ανατρέξαμε στις προσωπικές μας μνήμες, θυμηθήκαμε ποια παιχνίδια παίζαμε και πως, ανοίξαμε άλμπουμ αναζητώντας παλιές φωτογραφίες, που δυστυχώς είναι ελάχιστες και δεν μας πάνε πιο πίσω από το 1979, αφού ελάχιστοι τότε είχαν φωτογραφική μηχανή. Κατασκευάσαμε παιχνίδια του χθες, αγοράσαμε ή κατεβάσαμε από το διαδίκτυο παιχνίδια του σήμερα, και ήρθαμε σε επαφή με τους σημερινούς νέους, προσπαθώντας να καταλάβουμε τον κόσμο τους. Περιμέναμε λοιπόν με αγωνία τη σημερινή μέρα, όχι μόνο για να παίξουμε όλοι μαζί, αλλά κυρίως να γνωρίσουμε τα παιχνίδια της κάθε εποχής.

Τα παιχνίδια δεν έλειψαν ποτέ και από καμιά κοινωνία, αντικατοπτρίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Διαφοροποιούνταν πάντα ανάλογα με την ηλικία, το φύλο, την εποχή του χρόνου, την ώρα της ημέρας και το χώρο που παίζονταν, τον αριθμό των παιδιών που συμμετείχαν, τη χρήση ή μη αντικειμένων και άλλα.

Πολλά σημερινά παιχνίδια, ανάγονται στην Αρχαιότητα, κάποια από αυτά, ίσως και στην Προϊστορία ακόμα. Άλλα συνεχίζονται αυτούσια ή ελαφρώς τροποποιημένα. Άλλα χάθηκαν ή αντικαταστάθηκαν με άλλα παρόμοια. Σαφή όμως διαχωριστική γραμμή θέτει στη σύγχρονη εποχή η αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας και η κοινωνική αλλαγή που τη συνόδευσε. Η ύπαιθρος και τα χωριά, εγκαταλείφθηκαν σταδιακά τα τελευταία 50 χρόνια και οι άνθρωποι μετακινήθηκαν στις πόλεις. Οι αλάνες χάθηκαν και τα νέα παιχνίδια προσαρμόστηκαν στο νέο κοινωνικό αστικοποιημένο περιβάλλον. Στο περιβάλλον που, με την εισβολή του πλαστικού και, την τελευταία εικοσαετία περίπου, του ηλεκτρονικού υπολογιστή στη ζωή μας, αφαίρεσε τη σωματική άσκηση από το παιχνίδι, που ήταν βασικό χαρακτηριστικό των παιχνιδιών όλων των προηγούμενων περιόδων, και προσανατολίστηκε στην αντικατάστασή της με μια εικονική πραγματικότητα, με εικονική κίνηση. Στο περιβάλλον που γέννησε την παγκοσμιοποίηση.

Αυτό που παραμένει όμως αναλλοίωτο στο χρόνο είναι η χαρά του παιχνιδιού. Ήταν πάντα ίδια και ποτέ, ευτυχώς, δεν εξαρτιόταν από τα χρήματα. Δεν δίνει περισσότερη χαρά μια σύγχρονη πολυτελής κούκλα, για παράδειγμα, από μια πάνινη φτιαγμένη από τα χέρια της γιαγιάς, ούτε η δερμάτινη μπάλα από την πάνινη, ούτε είναι πιο ευτυχισμένα τα σημερινά

παιδιά που παίζουν με το κινητό τους, με παιδιά από άλλα μέρη της γης, από τα παιδιά που έπαιζαν κάποτε πετροπόλεμο, και το αντίστροφο. Και φυσικά πάντα υπήρχαν κίνδυνοι και επικίνδυνα παιχνίδια, που δεν μας επιτρέπουν να εφησυχάζουμε...»

Την έρευνα, καταγραφή και παρουσίαση των παιχνιδιών της Αρχαιότητας έκανε η Άννα Κλημάντου, με τη συνεργασία της Βιβής Ευαγγέλογλου. Για τα παραδοσιακά παιχνίδια της Αιανής και της ευρύτερης περιοχής συνεργάστηκαν στην καταγραφή τους η Α. Χονδρογιάννη- Μετόκη, η Γιάννα Στάμου και ο Αντώνης Κύρινας. Παράλληλα, κάποια από αυτά ετοίμασαν και παρουσίασαν οι εκπρόσωποι των δύο Συλλόγων, Παναγιώτα Φούτσιου, Ευαγγελία Δάλλη, Βάλια Γαλάνη, Μαρία Καλύβα, Αθανασία Κοντού, Παναγιώτα Κύρινα, Μαρία Στάμου, και Βαγγέλης Τζέλλος. Την καταγραφή και παρουσίαση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών και του ιστορικού τους έκαναν ο Σταμάτης Μετόκης και η Ζωή Μάστορα, ενώ την επιλογή των παιχνιδιών που έπαιξαν τα παιδιά και την τεχνική υποστήριξη είχαν ο Παναγιώτης Κατσουλέας και ο Κώστας Μύρος. Την οργάνωση και προετοιμασία του χώρου έκαναν οι Γιώργος Λίτας, Χρήστος Γκουγκουλιάνας και Σάκης Κύρινας. Την εκπληκτική αφίσα και τους πίνακες επιμελήθηκε η Ελισάβετ Γρηγοράκου. Την ξενάγηση στην Έκθεση του Μουσείου έκανε η Χαρούλα Στυλιανάκου. Τη φωτογράφιση έκαναν η Γεωργία Καβουρίδου, ο Κώστας Μετόκης και η Μόρφω Δούριου.

Τα πήλινα παιχνίδια (σβούρες, γιογιό, κότσια, κουδουνίστρες), αντίγραφα αρχαίων παιχνιδιών, τα δύο τελευταία όμοια με εκθέματα του Μουσείου Αιανής, κατασκεύασε ο Δαμιανός Πενογλίδης, τα συρμάτινα αυτοκινητάκια ο Στέλιος Γκούνας και συρμάτινο κρεβατάκι η Άννα Ματούλα. Τις πάνινες κούκλες και πάνινες μπάλες, με τις οποίες έπαιζαν κάποτε τζαμί στην Καρυδίτσα, επιμελήθηκε η Θωμαή Βακουφτσή και τις κατασκεύασε η Μαρία Βακουφτσή, στην οποία οφείλουμε θερμές ευχαριστίες.

Θερμές ευχαριστίες απευθύνουμε προς όλους όσους εργάστηκαν για αυτή την εκδήλωση, στο προσωπικό της Εφορείας και ιδιαίτερα στους εθελοντές, όπως και στην Εκπαιδευτική Κοινότητα, που της έδωσε ζωή.

Το **Σάββατο 18 Μαΐου**, κύρια ημέρα του εορτασμού, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής επισκέφθηκαν 50 εισαχθέντες στο Τμήμα Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1958, οι οποίοι ενημερώθηκαν από τις αρχαιολόγους Άννα Κλημάντου και Κατερίνα Αναγνωστοπούλου σχετικά με το θέμα των παιχνιδιών, μέσω του σχετικού εποπτικού υλικού, και ξεναγήθηκαν στην Έκθεση.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

{AdmirorGallery}ekdiloseis_images/HMERA_MOYSEION_2019/PHOTO_2{/AdmirorGallery}

! Κάντε κλικ στη κάθε φωτογραφία για προβολή σε μεγαλύτερη ανάλυση

ΤΗΝ ΑΦΙΣΑ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ

ΤΗΝ ΔΕΙΤΕ [ΕΔΩ](#)

ΤΗΝ ΑΦΙΣΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΠΟΡΕΙΤΕ

ΝΑ ΤΗΝ ΔΕΙΤΕ [ΕΔΩ](#)